

Tone neh@zcirkÁjIÁ³

Hozzájadt: Imi
2004. október 17. Vasárnap 17:34
Utolsó frissítés 2007. augusztus 30. Csütörtök 08:34

1937. nov. 11-én bocsátották vízre a Tone neh@zcirkÁjIÁ³t. Ebben a cikkben a hozzá tartozó főbb eseményeket, más paramétereket ismerhetitek meg. A hajás 1945. június 24-én ill. 28-án tényleg találat is érte, ami miatt elsüllyedt e szebnapokat is látott hajás!

Á

Előzmények

Az I. Világháború eseményei bizonyították, hogy a cirkálók nem haszontalan elemei a haditengerészeteknek. Míg nagy csatahajók tényleg a kikötőkben rostokoltak, addig a cirkálók naponta véggezték szolgálatukat: a tengeri blokádfenntartásért, a felderítésért és a gyors rajtázásokat. Nem kis sikereket ért el pl. Horthy Miklós tengernagy az Adrián. "gyorscirkáló"-ival, amikor feltérte az Otrantói tengeri zárat és állandóan nyugtalanította az ellenséget. A cirkálók tehát jelentősen felértékelték a haditengerészetet. (A háború után a győztes hatalmak igény tartották az osztrák-magyar gyorscirkálókat). A nagy világháború után a londoni flottaegyezmény részletesen meghatározta, hogy az egyes nemzetségek milyen paraméterekkel rendelkezhetnek a hajás tarthatnak szolgálatban. Japánnak is előírják, hogy pl. 12 cirkáló lehet (az USA-nak 18), amelyeknek főleg nem lehetnek nagyobbak 155mm-nél, és nem haladhatják meg a 10000 tonnát. Japán azonban már az 1930-as évek elején a korszak legnagyobb leszármazására: a régi csatahajókat mind modernizálták, repülőgépek hordozókat is átépítettek és új, modern cirkálókat terveztek. Egy korszakot elszakítottak a Japán, Maya, Mogami osztály cirkálói. Az előírásokat betartották ugyan, de az új hajókat eleve úgy építették, hogy rövidek alatt fel lehessen szerelni őket a nagyobb, 203mm-es lövegekkel és nehézcirkálóval lehessen átalakítani. hihetetlenül erős, 152.000 Le-s hajógépek akár 35 csomó előretöréssel is képesek lettek! (A 70.000 t-s Yamatot ezt a szerkezetet építették belé!)

A hajás származása

A modern nehézcirkáló új generációjának kőút utolsó tagja lett a Tone és testvérhajója a Chikuma. (Nevüket 1932-ben leszerelt cirkálókat a japán flotta, amelyeket hátrébb japán folyókra neveztek el.) Alapul a Mogami-osztály terveit vették. Kifejezetten arra tervezték őket, hogy a nagy egységeket károsítsák a tengeri szektoron és megvédjék az ellenséges rombolók és cirkálókat felszárni a tengerpartoktól. Hogy mind a kőút feladatnak megfelelően, érdekes kialakítás mellett döntöttek: a főleg fedélzetre zsúfolták (ebben a HMS Nelson volt a példakép), míg a tetteiket teljes mértékben a vízre építették szállításra és indításra. Egy tényleg cirkálóval szemben nem 3, hanem 6 repülőgépet tudtak felrakni és bevetni. (A repülőgépek szárnyait és a szélterelőket könnyen bonthatják a tervezők, hogy maga a gép még kisebb helyet foglaljon el.) Ne feledjék Japán a II. Világháború kezdetén nem rendelkezett radarral!!! A hajás parancsnoki tornyának legfelső teraszán beépített binokulárokban álló asszemleges tengerészek és a hidropilóták személynéje volt a flotta személynéje!!! A Tone-elrendezését kőútban annyira sikeresnek és kíváncsiaknak találták, hogy pl. ilyen formára építették azt az Ise, Hy csatahajókat és a Mogami cirkálókat is 1943-ban: hátsó lövegtornyait leszerelték, helyükre repülőgépek fedélzetét építették. Ilyen formán pl. a Mogami már 11 repülőgépet tudott szállítani (a kőút a Mogami korszakát). A Tone-t a nagaszaki Mitsubishi (Hogy mit nem készítették már ez a cég? Hajás, repülő, autók, golyóstoll stb.) gyártotta 1938. december 1-től 1938. november 20-ig, a szolgálatba állítás napján (1937. nov. 11-én bocsátották vízre).

A hajás paraméterei:

- standard vízszorítás: 11213 t
- teljes vízszorítás: 15200 t
- hajtógépek: kampon kazánok és turbinák 152.000 Le teljes tménnyel
- max. sebesség: 35.5 csomó

- hossz: 201.6 m
- szélesség: 19.42 m
- merülési: 6.47-6.55 m
- ázanyag: 2690 t olaj;
- hatókör: 18 csomó sebességgel 8000 tengeri mérföld
- páncélzat: vépáncél: 145-100 mm; fedélzet: 56mm
- fegyverzet:
- fű: 8 db. 203mm-es (50-es kaliber) nehéziűveg;
- mellék: 8 db. 127 mm-es űveg;
- 12 db. 25mm-es légvédelmi gépágyú
- 12 db. 61.2 cm-es torpedóvető cső
- repülőgépek: max. 6 db. Aichi E13A űs, vagy Mitsubishi F1M 2 db. katapult
- légnyomás: 875 fű

A Tone a II. Világháborúban

Talán nem volt még egy olyan nehézcirkáló a világháborúban, amelyik annyi bevetést ért meg, mint a Tone. 1941. december 1-én szinte folyamatosan 1944. novemberéig bevetésben volt. Fedélzetéről számtalan tengernagy irányította a kőolajvezető kőolajvezetőket. Járóformán minden említett űsre mártás csendes-űsni hadműveletben vett, hogy csak a fontosabbakat említsük: Pearl Harbour, Wake, Port Darwin, Indiai űs, Midway, Guadalcanal, Fülöp-szigetek. A nagy csaták közül is hármat említsük ki: Pearl Harbour, Midway űs Santa Cruz, ezekben a nagy csatákban ugyanis döntő szerephez jutott. A hajó feladata mindenütt ugyanaz volt: a felderítés. A vőnalmaknak mindig maximálisan megfelelt, csak egyszer bukott el, pont a sorsdöntő pillanatban, a midway-i csatában. Pearl Harbour: 1941. dec. 7-én, hajnali 5 órakor a Tone űs a Chikuma űs felderítő-gépet katapultált, amelyek a vőfelderítő űsöt hajtották végre: mindent rendben találtak. Ezután a kőfelderítő űsöt biztosították repülővel az anyahajó kőfelderítő űsök jelentőse nyomán indult meg a mindent elsűprő űs. Midway: 1942. június 4-én gyakorlatilag hasonló feladatot szűntak a Tonának, mint Pearl Harbournál: a flotta szemeként kellett volna felderítenie a kijelölt területeket, hogy minenféle meglepetést kizárjanak. A precíz tervekbe azonban hiba csúszott: amikor a 4. sz. gépet indítani kellett volna, a katapult elromlott. Tudni kell, hogy a hajón űs katapult volt, de egy időben csak egyet lehetett használni, mert mindig széllel szemben lehetett a repülőket indítani.

Három lehetőséggel volt:

-

Megszegik a szigorú rendet űs kőzik a problémát (nyilván más hajó indított volna egy repülővel)

-

A Tone kiválik a kőtelőkből, ezzel zavart okoz, de a másikat katapultál elindítja a gépet

Megjárták a hibát, és késve indul a felderítőgép.

Sajnos, a parancsnok az utárbbi mellett döntött, főtárral később indult a 4.sz. gép, főtárral később fedezte amerikai flottát, amikor már el kezdte készíteni a hordozók repülőgépeit a szarazföldi célok elleni második hullámmra. Mindent újra vissza kellett csinálni és így sok időt vesztek. A későbbi időt adott az amerikaiaknak, hogy megsemmisítést csapást mérjenek a Császári Haditengerészet legkiválóbb egységeire: az amerikai dauntless zuhanóbombázók pilótái tisztán látták, hogy a japánok pont indítani akarták gépeiket, amikor lecsaptak rájuk. Elsőlyedt az Akagi, a Kaga, a Soryu és a Hiryu. Velük együtt merültek a hullámsárbba Japán legkiválóbb haditengerészeti repülői. Ez volt az igazi fordulópont a csendes-óceáni hadszíntéren. (Mindenkinek melegen ajánlom Walter Lord könyvét, amely magyarul is megjelent Hihetetlen győzelem címűen.) Őgy vezetett a Tone főtárral később a katasztrófához. (Persze, nem ez volt az egyetlen oka a vereségnek.) Santa Cruz: 1942. okt. 26-án, az 1.sz. hordozóflottát kísértve Guadalcanaltól 240 mérfölddel észak-re, a Tone 4 sz. gépe felfedezte az amerikai anyahajó egységet. Elsőlyedt a legendás Hornet repülőgép-hordozó, megsértőlt a South Dakota csatahajó, és majdnem odaveszett a Enterprise is. Mivel ekkor még nem álltak szolgálatban az Essex osztály hordozói, az amerikaiak is veszélyes helyzetbe kerülhettek volna, ha mindenük odavész ebben a csatában. (Ezután egy ideig csak az Enterprise hordozó volt bevethető állapotban.) A Tone majdnem teljesített a midway-i fiaskót. A dicstelen főtárral szigeteki csata után tartalékba vonták és a haditengerészeti akadémia kiképzőhajó lett. Az őzemanyag-hiány miatt azonban, egy idő után már ki sem futhatott a kikötőből. Itt tört a végzet 1945. július 24-én ill. 28-án, amikor is hordozókra felszállt bombázók (mindkét alkalommal 38 "helldiver" bombázó) társulással kure-i horgonyzóhelyén elsőlyesztették. A hajó talán még kijavítható lett volna, de végül a háró, így feldarabolták.